

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminecă

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI	Redacția și Administrația:	INSERATE
Pe un an Lei 14.-	Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.	se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Pe o jumătate de an Lei 7.-	(lângă poștă)	(strada Măcelarilor Nr. 12).
Pe un pătrar de an Lei 3.50	Telefon Nr. 146.	Un șir pețit primădată 50 bani, a doua-oară
Prețul unui Exemplar Lei -30	Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.	40 bani, a treia-oară 30 bani.

Condițiile de pace ale Ungariei.

Așa scriu ziarele din Paris, că membrii delegației maghiare, trimiși la conferința de pace de acolo, ca să iee în primire textul de multă vreme stabilit al tratatului de pace, — cam șasezeci la număr, — au făcut impresia asupra acelor, cari i-au văzut când s'au dat jos din trenul care îi adusesse la Paris, că sunt niște oameni, cari au venit la înmormântare. Și au toată dreptatea; pentru că ungurii la înmormântare s'au dus la Paris, la înmormântarea trecutului lor pe care erau atât de făloși și la înmormântarea viitorului pe care-l visau mereu, de a rămânea încă o mie de ani stăpânitorii și asupritorii popoarelor pe cari le-au exploatat în favorul lor zece veacuri și mai bine, dar pe cari astăzi soarta le-a scos din jugul lor barbar și le-a redat libertatea și independența.

Înzadar s'a încercat vătavul lor, contele Apponyi, ca într'un discurs de două ore, ținut în limba franceză, pe care o învăște cu aceeași ușurință, ca pe a sa maternă, se mai moaie inimile membrilor din consiliul suprem și să-i înduplece să facă unele favoruri Ungariei, — pentru că aceștia, imediat cum a terminat Apponyi, s'au retras în sala de alături și au luat în discuție alte chestii, de altă natură, fără a da vre-o importanță vorbirii lui Apponyi. Condițiile de pace ale Ungariei rămân deci neschimbate, cele predate contelui Apponyi în 15 Ianuarie, iar pe scurt, aceste condițiuni sunt următoarele:

Ungaria recunoaște independența republicii austriace, a statului sârbo-croato-sloven și a statului ceho-slovac.

Ungaria renunță în favorul Italiei, al republicii austriace, al României, al statului sârbo-croato-sloven, și al statului ceho-slovac, la drepturile și pretențiunile sale asupra acelor teritorii ale regatului ungar, cari nu sunt cuprinse în granițele stabilite în tratatul de pace și cari sunt trecute în posesiunea statelor menționate.

În termen de cincisprezece zile dela semnarea tratatului de pace, se va constitui o comisiune, compusă din cinci membri reprezentanți ai puterilor aliate și asociate, din un membru al Ungariei, și din câte un membru al republicii austriace, al Ceho-slovaciei, al României și al statului sârbo-croato-sloven, care comisiune va proceda la stabilirea definitivă a granițelor prevăzute în tratat.

Statul ceho-slovac se obligă a nu construi fortificațiuni în regiunea situată la sud de Pojon, pe malul drept al Dunării. Mai departe, statul ceho-slovac și România își dau învoirea, ca într-o convenție ce se va elabora de către statele aliate și asociate, să se treacă toate acele hotărâri pe cari puterile aliate și asociate le vor crede necesare în interesul minorităților, din punct de vedere național, al limbei și al religiei. De-asemenea România și statul ceho-slovac consimt, ca să se treacă într-o convenție ce va fi elaborată de puterile aliate și asociate, acele hotărâri, cari vor fi socotite ca necesare, cu privire la liberul transit și la o dreaptă sistemizare a traficului cu alte națiuni.

Ungaria se obligă să asigure viața și deplina libertate a tuturor locuitorilor ei, fără nici o deosebire. Toți locuitorii Ungariei vor avea dreptul de a-și exercita liber, fie în public, fie în particular, orice religie sau convingere, întrucât aceasta nu ar fi incompatibil cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

Ungaria recunoaște ca cetățean maghiar orice persoană, care la semnarea acestui tratat domiciliază în Ungaria și nu se bucură de protecția vreunui alt stat. Toți cetățenii maghiari sunt egali în fața legii și se bucură de drepturi politice, fără deosebire de limbă și religie. Deosebirea de religie, de confesiune sau convingere, nu constituie piedecă în ceea ce privește exercitarea drepturilor cetățenești sau politice.

Nici un cetățean nu poate fi împiedecat în întrebunțarea oricărei limbi în relațiunile private sau de afaceri, sau în orice publicațiuni religioase, de presă, precum și la întruniri publice. Se va ușura întrebunțarea limbei materne în fața judecătorilor acelor cetățeni, cari nu cunosc limba maghiară, iar acei cetățeni maghiari, cari fac parte din minorități, se vor bucura de același tratament, ca și ceilalți cetățeni.

În termen de trei luni dela semnarea acestui tratat, armata maghiară se va demobiliza, conform dispozițiilor din tratat. Serviciul militar obligator se desființează. Armata maghiară se va forma pe viitor numai prin înscrieri voluntare. Efectivul armatei ungare nu va putea trece de 30 de mii de oameni, inclusiv ofițerii și cadrele. La câte omie de oameni se admit cincisprezece mitraliere și trei tunuri, Ar-

mată maghiară va servi numai pentru menținerea ordinii în stat și pentru serviciul la graniță. O singură fabrică se va ocupa cu fabricarea armelor, munițiilor și materialelor de războiu, cari nu vor depăși necesitatea exactă a armatei. Armata maghiară nu va avea aeroplane nici dirijabile. Flotila de Dunăre, torpiloarele și vehiculele înarmate, vor fi predate aliaților.

Acestea sunt pe scurt condițiile de pace, pe cari delegația maghiară le-a luat în primire dela consiliul suprem, Joi, în 15 Ianuarie, și le-a adus acasă la Budapesta, pentru ca în înțelegere cu guvernul să deie acum în scris răspunsul, pe care-l vor compune împreună. Pentru înaintarea răspunsului li s'a dat ungurilor un termen de 15 zile. Oricum le va suna răspunsul, întrebarea, care va fi pusă delegației maghiare, atunci când se va prezenta de nou în fața consiliului suprem, — după expirarea celor 15 zile, — va fi următoarea: subscrii ori nu subscrii tratatul de pace? Și ungurii vor subscrie, fiindcă știu ce-i așteaptă, dacă nu subscriu. Antanta a dat deja instrucțiunile necesare României, Ceho-slovaciei și Jugoslaviei, că în cazul acesta ce au să facă; și se poate, că bravii noștri dorobanți își vor face de nou intrarea în capitala Ungariei, în Budapesta, dar atunci Ungaria va fi ștearsă de tot de pe harta Europei și va fi împărțită între statele marginase, ca la timpul său Polonia. Deaceia suntem siguri, că ungurii vor subscrie pacea, pentru că trebuie să o subscrie.

Înțelepciune cetățenească.

De Dr. Gh. Comșa, deputat.

În Franța s'a sărbătorit în vremea din urmă amintirea eroilor în fața copiilor de școală. Președintele republicii la sfârșitul sărbătorii a încheiat cu următoarele cuvinte: „Eri Franța și-a găsit soldații, azi trebuie să-și gasească cetățenii.“

Putem și noi zice: „Eri România și-a găsit soldații, azi trebuie să-și gasească cetățenii!“ Cu alte cuvinte: Tota noastră a avut soldați buni în cursul războiului, dar acum după războiu trebuie să aibă cetățeni buni — căci altcum sângele care a adăpat pământul, nu va da roade dorite.

În timpul vacanței parlamentare mi-am ținut de dăru înțelegerea și înțelegerea aligatorilor, spre a le arăta icoana stării noastre politice de acum. O spun cu mâinile, că pretutindenea am văzut cetățeni prețioși. Toți ei ac seama, că după grozavile războiului nu se pot afla mijloace noi cu una cu două spre a duce numai de at o viață tihnită. Le-am desfășurat programul guvernului,

căci mulțimea covârșitoare nu prea avea cunoștință, cumcă guvernul s'a înfățișat țării cu un bogat plan de muncă. Citeam pe fețele tuturor încrederea în guvernul țării. Fiecare a rămas cu convingerea, că trebuie să fim cu răbdare și pe răni se vor lecu toate ranele vieții noastre economice și culturale.

Alegătorii au înțeles, că guvernul de acum e oglinda voinței poporului. Ei bine. Țărâna noastră în tot locul are același fel de gândire. Dar ceace țărânul dela sate înțelege așa de bine, nu vreau să înțelegă unii cărturari. Nu-l vorbă, pricep ei foarte bine, dar se fac a nu înțelege. Și care ce spun acești oameni? Că ceice sunt chemați să conducă, n'au lucrat nimic! Că în parlament s'ar fi făcut numai vorbărie. Și câte altele!

Toamă despre acestea putem spune, că sunt numai vorbe. Iată de ce. Dacă voim să zidim numai o casă, trebuie să i facem mai întâi planul. Adunăm apoi materialul, lucrătorii și banii trebuincioși. Fără toate acestea nu vom putea pune nici măcar fundamentul. Bun gospodar să fie cineva, ca într'un an de zile să-și pună casa sub acoperiș, iar pe lângă aceasta să o provadă și pe dinlăuntru cu cele necesare.

Cu totul altceva este, când e vorba de țara întreagă. Mai ales la noi e greu, căci altele legi și așezăminte sunt în Ardeal, altele în Bucovina, Basarabia, și altele în vechiul regat. Ca să avem legi la fel ne trebuia aceeași plan. Aceasta s'a făcut. L'a prezentat guvernul. Dar cum s'a făcut? A fost alcătuit după dezbateri îndelungate, purtate de conducătorii partidului nostru național cu alte partide, al căror program era înscris al nostru. A trebuit deci timp și ne-au trebuit oameni.

Celce strigă azi în gura mare prin anumite gazete și prin adunări, n'au lucrat nimic la alcătuirea planului. E gata planul și ei în loc să se înțeleagă cu cei dela cărma țării și să lucreze împreună la punerea lui în faptă, strigă din răsuperi, arătându-se a fi mai înțelepți. Poate vedea oricine, că această purtare nu arată înțelepciune cetățenească! Deși acuzatorii sunt cameni ai vorbelor.

În parlament, e drept, s'a vorbit cam mult. Dar închipuiți vă. Chestiunea păcii nu se putea discuta în două vorbe. Și apoi era trebuincios, să ne cunoaștem bine unii pe alții.

Deosebiri de vederi trebuiau să fie desfășurate închipuiți vă o ședință comună. Se debate acolo de pildă o afacere de pădure, de câmp, sau alta și discuțiile trebuie să fie. După împrejurări ea e mai scurtă ori mai lungă.

Statul nu se conduce cum al cârmui o comună. Mai ales azi, după războiul a lăsat nevoi și năcazuri pretutindenea. Stările nu sunt normale. Iată o pildă: În vechiul regat pe anul trecut s'a ales statul cu deficit de 325 milioane de lei lunar!

Aceasta în viitor nu va fi așa. Întă ca stările anormale să dispară, ne trebuie mai mult simț patriotic, mai multă înțelepciune cetățenească. Marele pedagog Pestalozzi a zis oarecând: „Voi uita și de viața mea și de lacrimile soției mele, și de copiii mei, ca să fiu folositor patriei!“ Ce bine ar fi, dacă în locul vorbelor toți cărturarii s'ar osteni să traducă în faptă aceste cuvinte ale marelui învățat! Avem un plan de muncă, cum nu se poate mai bun pentru țărani. Nu-mi vor putea arăta aceia, ca ei se numesc țărăniști, nici un singur punct în programul lor, care să nu fie cuprins în programul guvernului.

Cetiți programul și ve-ți fi încredințați de adevărul spuselor mele. Nouă ne trebuie muncă, nu numai spre binele țărânilor, ci spre binele fiecărui fiu al țării, fără deosebire de ocupațiune. Toți trăim azi greu. Nu numai țărânul, dar și funcționarul îndură lipsuri, și încă mari. Slujbașii statului au să muncească îndoit, căci lucrul e mult. Așa cer împrejurările. Să lucrăm pentru toți și nu numai pentru îmbogățirea personală.

Să ne ridicăm din întunecul sufletului și fiecare dintre noi să punem câte o petricică măreață a României-Mari, căci așa cere înțelepciunea cetățenească.

Răvaș politic.

Consiliul suprem.

N'avem motive să-l deplângem, pentru că față de noi, față de România-Mare, nu s'a purtat așa, cum ar fi trebuit și cum îi era datorința să se poarte, ca față de un aliat credincios, care a făcut antantei cele mai mari și mai bune servicii, și de aceea înregistrăm numai, fără multă părere de rău, faptul, că consiliul suprem dela Paris s'a dizolvat, săptămâna trecută, și cu începere de luni, săptămâna aceasta, funcționează, în locul lui, conferința ambasadurilor, cu sediul tot în Paris. Sarcina acestei conferințe este aceea, de a supraveghea executarea tratatelor de pace, dar legarea altor tratate de pace a fost rezervată șefilor de guverne din statele aliante, cari se vor întruni în viitor în Londra, nu mai mult în Paris. Va se zică, dizolvarea consiliului suprem e numai formală, căci de fapt el va exista și mai departe.

Ultimăt Sârbiei.

Reprezentanții Sârbiei la conferința de pace din Paris, au primit îndrumări de acasă, să nu primească soluția propusă în chestia umană și publicată de noi în numărul trecut, iar în urma acestui refuz, consiliul suprem a adresat Sârbiei un ultimăt, punându-i termen de patru zile, pentru a primi compromisul cu Italia, pentru că în caz contrar, antanta va executa imediat și în întregime tratatul dela Londra, legat la 16 Aprilie 1915 cu Italia, și apoi și tratatul din 1916 legat cu România, în înțelesul căruia Banatul întreg, cu Torontalul împreună, are să revină României. Știrile mai nouă ne spun, că este speranță, ca Sârbia să se plece și să primească compromisul.

Noul guvern francez.

În locul demisionatului Clemenceau a fost încredințat domnul Millerand cu formarea noului cabinet francez, care și-a compus apoi un guvern cu adevărat de muncă, pentru că și-a ales ca colaboratori tot oameni de specialitate cari știu, pot și vreau să muncească. Joi noul guvern s'a prezentat în fața parlamentului și declarațiile făcute au fost primite cu simpatie în parlament. Noul guvern francez a promis echilibrarea bugetului și amortizarea datoriei publice a Franței. Nouă trebuie să ne fie foarte simpatice și bine venită ventura domnului Millerand la conducerea republicii franceze, pentru că dea a roșit la o ocaziune dată cuvintele foarte însemnate, că „Franța va trebui să se poarte o grijă deosebită micilor naționalități, mai întâi acelor naționalități maritime, cari se numesc: România, Belgia și Sârbia.“ Acum se află în poziția de a putea lua asupra sa această purtare de grijă.

Chestia Basarabiei.

În fața consiliului suprem a făcut domnul Vaida-Voevod o expunere amănunțită a situației din România și a dorințelor încă neimplinite ale țării noastre, insistând între altele și pe lângă rezolvarea grabnică a chestiei Basarabiei. Reprezentanții puterilor alate au răspuns, că în privința Basarabiei ei nu au avut mandat ca să studieze soarta acestei provincii, dar comisiunea interaliată, încredințată cu studierea afacerilor românești și-a spus deja părerea, care e aceea, că Basarabia va trebui să revină României. Va trebui, sigur că va trebui, și nu în urma părerii comisiei interaliată, ori în urma bună voinței consiliului suprem, care acum nu mai există, ci în urma faptului, că ea singură, din proprie voință, s'a alăturat la România, la patrie-mamă!

Lege nouă electorală.

Ne spun zărele din București, că în ministerul de interne lucrează o comisiune la alcătuirea legii nouă electorale, care va fi una și aceeași pentru întreaga România-Mare. Alegerile pentru actualul parlament român s'au făcut, cum știm, pe temeiul mai multor legi, căci fiecare provincie își avea legea ei electorală. Comisiunea a stabilit principiile fundamentale, pe cari va fi clădită noua lege electorală, luându-se de bază legea electorală din Belgia. S'a ajuns și la înțelegerea, că tot la 50.000 de locuitori se va alege câte un deputat, — iar nu la câte 30.000 ca la alegerile trecute, — ceea ce ar avea de urmă, că numărul de astăzi al deputaților se va reduce, și se va reduce și al senatorilor. O chestie specială se ocupă apoi

cu chestia, dacă poate să se dea drept de vot și femeilor și în care măsură: numai la alegerile comunale și județene, ori apoi și la alegerile pentru parlament?

Bolșevismul rusesc.

Oameni cari au umblat prin Rusia și cunosc starea de lucruri de acolo spun, că pe când înainte cu un an bolșevismul rusesc putea să fie învins și zdrobit cu o armată de 40—50.000 de soldați, astăzi, pentru combaterea lui se cere o armată de multe milioane, fiindcă armata roșie a bolșevicilor e compusă și înșăși din două milioane de oameni și tot crește mereu. Ministrul prezidențial al României, domnul Vaida, a atras atențiunea consiliului suprem dela Paris și asupra primejiei cu care, e amenințată Europa în cazul, că bolșevicii vor trece peste granițele țării lor și a cerut, că dacă va trebui, ca România și Polonia să poarte război nou în contra bolșevicilor, cum e dorința consiliului suprem, atunci să se dea acestor țări ajutor grabnic și real. Consiliul suprem, care acum nu mai există, nu a dat nici un răspuns.

Ungurii sperează!

Cu condițiile de pace în buzunar, primite dela consiliul suprem din Paris, a sosit acasă, la Budapesta, delegația de pace ungară. Marți seara, săptămâna trecută, și a fost primită la gară de o mulțime de mai multe mii de oameni. Conducătorul delegației, contele Apponyi, a afirmat de necesar se spună câteva cuvinte mulțimei, și astfel a făcut în fața ei declarațiile următoare:

„Nu trebuie să ne pripim, arborând steaguri. Consiliul suprem a asigurat delegația ungară, că va examina în mod amănunțit toate observațiunile noastre, făcute cu privire la condițiile de pace și nu avem nici un motiv, să considerăm de frasă goală această declarație. Cu toate, că rezultatul de până acuma al pertractărilor nu poate fi pe deasupra mulțumitor, delegații maghiari se vor năzui să obțină o înlădire a condițiilor puse, spre binele națiunii.“

Ungurul e tot ungar și în ceasul morții, când stă sub spânzurătoare. Își face curaj și minte. Contele Apponyi minte, când spune, că pertractările de până acuma cu conferința de pace n'au fost mulțumitoare, pentru că pertractări nu s'au ținut. Li s'a predat simplu unguirilor contractul de pace. Și minte când spune, că va cânta se obțină vre o înlădire a condițiilor de pace, pentru că pertractări în privința aceasta nu vor fi nici în viitor. Ungurii nu au decât să subscrie tratatul de pace, care li s'a înmănat, așa cum e compus, ori să declare, că nu'l subscrie, și atunci ei vor vedea, ce va urma!

Alianță latină.

Un ziar francez pledează cu multă căldură pentru înfăptuirea unei alianțe latine, din care se facă parte și România, despre care scrie astfel:

— »E loc aci (în alianță) și pentru sora noastră din orient pentru glorioasă Românie, și e bine, să asociem la drapelul nostru și steagurile valoroase ale eroilor puțin cunoscuți dela Ploști, Mărășești, Argeș și dela Comana. Să nu uităm calvarul măreței surori părăsite, învinșă pe o clipă, nu prin forță, ci prin trădare. Bătălia dela Argeș a fost Marna românească, tot așa de glorioasă, dar mai nenorocită decât a noastră. Iar satul Comana, de trei ori pierdut și de trei ori luat înapoi cu baioneta, de soldații români, este o probă de devotament și de vitejie lor. Să nu supăcăm pe sora noastră orientală cu note diplomatice, mai mult sau mai puțin nedebate, — gloria și nenorocirile ei fiind mai presus de observațiunile noastre.«

Vorbe frumoase și adevărate, pe cari ar trebui să le citească și recetească domnii cari fac parte din conferința de pace, pentru că înclăzindu-se înima, să mai lase din răceala cu care s'au purtat și se poartă față de mult cercata soră latină din orient!

Serbările din Cluj.

S'au făcut și se fac mari pregătiri, pentru ca serbările din Cluj aranjate cu ocaziunea înăgurării universității române de acolo, se fie cât se poate de succese. S'a stabilit din partea comitetului aranjator al serbărilor programul următor:

Sâmbătă, 31 Ianuarie: Sosirea Suveranilor și a Familiei Regale. Banchet dat de primăria orașului Cluj, la hotelul N.-w. York. (Ținută de seară).

Duminică, 1 Februarie: Inaugurarea festivă în aula Universității, sub președinția Regelui, în prezența Familiei Regale și a delegaților străini și români. (Ținută de ceremonie). Jurământul profesorilor. Citirea adreselor delegaților universităților și instituțiilor culturale din țară și din străinătate. Banchet, dat de rectorul Universității în sala prefecturii, la care vor participa și Suveranii. (Ținută de ceremonie). Reprezentatie de gală la teatrul național. Retragerea cu torțe a studenției și armatei.

Luni, 2 Februarie: Vizitarea Universității, bibliotecii, clinicii și institutelor universitare. Defilarea armatei înaintea Suveranilor în piața Unirei. Reprezentatie populară la teatrul național. Sedința festivă a centrului studențesc »Petru Maior« în aula Universității. Plecarea Suveranilor și a Familiei Regale din Cluj. Balul studenției în sala teatrului de vară.

În numărul viitor vom da raport amănunțit despre toate câte s-au întâmplat în Cluj, în aceste trei zile istorice.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1) Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în orice chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da păreri despre operațiunile de războiu, sau despre situația și mișcarea trupelor, precum și ceice vor critica poruncile date de autoritățile militare sau orice alte măsuri cu privire la armata română.

2) Ceice se vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, se vor pedepsi de judecători militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii de Lei.

Când însă faptele de mai sus se vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de războiu.

Aviz către abonați!

Rugăm pe toți abonații, în restanță cu plata, să caute pe vre-o cale oarecare, ca să plătească abonamentul la foaie. În două numere trecute am publicat toate comunele, unde poșta primește bani. Cetiți acele comune și trimiteți abonamentul, atât cel cu locuința în acele comune, cât și cei din jurul acelor comune.

Oricum, dar fiecare trebuie să poarte grije a trimite banii pe vre-o cale oarecare. Cu anii nu putem da foaia pe așteptare.

În scumpetea aceasta mare avem și noi nevoie de bani deoarece pentru foaie sunt mari plăți de făcut. Noi am adus și aducem jertfe pentru ziar, dar cerem în schimb sprijinul abonaților noștri, plătind cel puțin costul abonamentului înainte și lăbind foaia.

Bine, ar fi dacă acum abonați vechi ar aduna banii dela toți abonații din comună, cum și dela abonații noi, iar după aceea i-ar trimite cu poșta din satul vecin, sau prin vre-o bancă, sau prin vr'un om ce vine ocazional la Sibiu.

Numeri de probă se trimit, la dorință oricui gratis. Cine dorește să ne scrie pe o cartă poștală.

Informațiuni

Convocarea congresului. Prin un circular al consistoriului mitropolitan, congresul național-bisericesc al bisericii greco-orientale române din Transilvania și Ungaria e convocat de nou pe 22 Februarie în sesiune ordinară, iar pe

27 Februarie e convocat congresul electoral pentru săvârșirea alegerii de Arhiepiscop și Mitropolit la Sibiu. După toate semnele, alegerea are să fie foarte agitată, fiindcă elementele mai tinere susțin cu multă energie candidatura domnului profesor Dr. Nicolae Balan la demnitatea de Mitropolit al bisericii ortodoxe, pe când cei mai bătrâni sunt grupați în jurul altui candidat. Se pot întâmpla însă și surprinderi, făcându-se alegerea în București, cum spun și doresc — unii, înainte de întrunirea congresului.

Trei arhimandriți noi. Protoincele Dr. Josif Traian Badescu din Caransebeș, Roman R. Ciorogariu din Oradea mare și Nicolae Ivan din Cluj, au fost înaintați la treapta de arhimandriți și anume, primul prin Mitropolitul Primat Miron E. Cristea, iar ceilalți doi prin episcopul Ioan I. Papp al Aradului. Să-i vedem ajunși pe toți trei și la mai mare!

Cenzura la noi. La domnul I. Maniu, presidentul Consiliului dirigent, a fost o delegație a ziariștilor din Cluj și a cerut cassarea cenzurii, ori cel puțin îndulcirea ei. Răspunsul dat de dl Maniu a fost acela, că dânsul este adeptul libertății presei, dar înainte de închiderea păcii cu Ungurii cenzura nu se poate șterge în întregime cari formează teritor de operațiune pentru armată. Înțelegem foarte bine lucrul, dar socotim, că teritor de operațiune pentru armată nu e și nu poate fi țara întreagă, ci o anumită fașie de pământ dela graniță!

Inspector al teatrelor. Biroul de presă din Cluj, comunică faptul, că domnul Emil Isac a fost numit inspector al teatrelor pe întregul teritor de sub ascultarea Consiliului dirigent. Inspectorul a depus jurământul și și-a luat postul în primire.

Convocare. Membrii Reuniunii meseriașilor români »Andreiana« din Sebeșul săsesc sunt convocați la adunarea generală ordinară care va avea loc Duminică în 15 Februarie 1920 la orele 2 p. m. în localul reuniunii. Ordinea de zi se va comunica membrilor prin aviz special. Din sedința comitetului, ținută la 23 Ianuarie 1920. Petru T. Muntean, notar, Ioan Băllă, președinte.

Poporațiunea Clujului. Cetim într-o foaie maghiară din Cluj, că acolo s'ar afla acum 150,000 de locuitori, deci de douăori atâta, ca înainte de război. Din acești locuitori actuali ai Clujului, 36,000 sunt de naționalitate română, și anume, 12,000 locuitori vechi ai Clujului, și 24,000 veniți acum mai de curând în Cluj ca profesori, funcționari ai consiliului dirigent etc. Va să zică, după socoteala ziarului maghiar din care scoatem datele, sau mai așezat în Cluj în cursul războiului, cam 50,000 de locuitori noi, cari nu sunt nici Români, nici locuitori de bășină ai Clujului. Dar aceștia ce mai caută și de ce mai stau în Cluj? S'au mai bine zis, domnul comisar special din Cluj, trimis anume acolo, ca să-i scoată din Cluj ce a făcut până acum pentru curățirea Clujului de aceste elemente nedorite și nepoftite?

Calendarul Poporului pe 1920 a apărut și s'a pus în vânzare. Prețul unui exemplar 7 coroane și 1 cor. deosebit pentru poștă. Revânzătorii primesc rabat. Pachete mai mari se pot trimite numai în acele părți și comune, pentru cari se primesc pachete la poștă.

Domnul Goga și Consiliul dirigent. Înainte cu câteva zile domnul Octavian Goga și-a anunțat ieșirea din Consiliul dirigent din Cluj, din care făcea parte ca șef al resortului de propagandă. Întrebat asupra motivelor, cari l-au îndemnat să întreprindă pasul acesta, domnul Goga a declarat, că vede anumite tendințe de a se mai amâna disolvarea Consiliului dirigent, care după decretarea unirei nu mai are nici un drept de existență, și că nu vrea să stea în nici o legătură de solidaritate cu aceste tendințe, ci din contră, prin ieșirea sa din consiliu vrea să arate necesitatea unei disolvări cât mai grabnice a acestei formațiuni separate de guvern ardelenesc. De aceasta părere e de altcum și domnul ministru Dr. Aurel Vlad.

Universitatea liberă. Săptămâna trecută s'a făcut la București, în sala Ateneului, inaugurarea universității libere, în prezența Majestății Sale, Regina Maria și a unui public numărös și ales. După un scurt serviciu divin, I. P. S. Sa, Mitropolitul-Primat Dr. Miron E. Cristea, a rostit o cuvântare, în care a arătat ne-

cesitatea de a se face educațiunea poporului român înzestrat cu o frumoasă comoară sufletească, pe o scară mai largă decât în trecut. În acest scop s'a înființat universitatea liberă, care-și începe acum activitatea publică. A vorbit apoi ministrul de culte și instrucțiune publică, I. Borcea, iar în urmă domnul Vasile Goldiș și-a ținut conferința despre »Țara și poporul«, și domnul profesor Dragomirescu conferința despre literatura română. Cursurile regulate s'au început Luni, în 26 Ianuarie.

Caz de moarte. Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru sot, tată frate, socru, ginere, cumnat și unchiu *Ilie Stanciu*, proprietar în Sibiu, după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului Marți în 6 Ian. 1920, în etate de 67 ani.

Într-o familie.

Limbă liturgică ceho-slovacă. Episcopii din Ceho-Slovacia s'au întrunit în conferință episcopală în Fraga și au hotărât să trimită rugare la Roma, ca sfântul scaun de acolo să le permită introducerea limbei ceho-slovace în liturghie și să se învolască și la formarea imediată a unei comisiuni, care să compună noua liturghie ceho-slovacă. A mai cerut conferința și anumite drepturi pe seama Arhiepiscopului catolic din Praga, în calitate sa de Primat al Ceho-Slovaciei. Cum se știe, în biserica catolică liturghia se oficiază în limba latină.

Vapor atacat de pirați. Un vapor rusesc venea cu pasageri spre Constantinopol, dar în drumul pe care-l făcea pe apă a fost atacat de niște vase motoare cu pirați turci, cari erau înarmați cu mitraliere. Pirații au omorât întregul personal de serviciu de pe vaporul atacat și ajuns în stăpânirea lor, au omorât și pe toți pasagerii și apoi au jefuit tot ce a fost de valoare în vapor, lăsând în urmă vaporul în voia valurilor mării. Într'un târziu, vaporul a fost aruncat la mal, pe o coastă de deal, și cercetat fiind cu deamănuntul, în vapor s'au găsit două femei, singarele cari au scăpat cu viața, ascunzându-se bine de frica piraților, și dela ele au fost aflate cele întâmplate pe mare. Autoritățile publice au luat măsurile necesare, ca pirații să fie prinși, — dacă vor putea fi aflați.

Extradarea lui Wilhelm. Guvernul din Olanda a trimis răspuns consiliului suprem dela Paris, că nu poate să extradeze pe fostul împărat al Germaniei, Wilhelm II, pentru a fi judecat ca urzitor al războiului mondial, fiindcă după legile țării, ca refugiat politic, nu poate fi extradat la nici un caz, iar ca criminal, care a săvârșit vre-o faptă punibilă, nu poate să fie extradat decât numai țării sale proprii. Prin urmare, împăratul Wilhelm va fi extradat Germaniei, atunci, când Germania va cere extradarea. Va să zică, s'a blamat de nou consiliul suprem din Paris, pentru că acum ar trebui să urmeze constrângerea Olandei, ca să extradeze totuși pe Wilhelm, dar cum, pe ce cale va putea el constrânge o țară, să facă un lucru oprit de legile ei proprii?

N'au sosit banii din America. Domnul Dobrovici, membru al comisiunii trimise în America, spre a controla tipărirea banilor noul de hârtie al statului român, a sosit acasă la București și a făcut guvernului comunicarea, că contractul legat cu americanii în privința tipăririi nouelor note de hârtie monetară a fost greșit înțeles, ori greșit compus, și urmarea e, că banii cei noul abia la primăvară vor putea fi tipăriți și trimiși în țară. Prin urmare, trebuie să mai așteptăm, până vom ajunge să ni se schimbe coroanele cu lei de al statului român.

Ciuma în Ucraina. Vine știrea, că în Ucraina cazurile de ciumă se înmulțesc în mod înspăimântător. Sate întregi pier pe urma acestei epidemii. E vorba de o ciumă pulmonară, care atacă plămânii, nu de cea bubonică și ciuma pulmonară e totdeauna mortală. Cum Ucraina e vecină cu România, s'au luat toate măsurile ca ea să nu treacă și la noi în țară, căci ar fi fatal, dacă ar mai da peste noi și aceasta groaznică epidemie.

Boala somnului. O boală nouă s'a ivit în lume, boala somnului. Ea și-a făcut mai întâi apariția în Suedia, în anul trecut, iar acum a trecut și în Danemarca, unde foarte mulți pătinesc de această boală de multeori terminată cu moarte. Nu de mult a murit în spitalul militar din Copenhaga un tânăr ofițer, care a dor-

mlt două zile și două nopți neîntrerupt, apoi a murit. Și mulți alții ca și el. E pe semne o boală bună și crătoare. Celce o capătă, nu are dureri și n'are trebuință nici de leacuri scumpe. Adoarme și — moare!

Vin americanii. La primăvară zece mii de americani vin în Europa, pentru a se vadă locurile pe unde s'au dat luptele în războiul a toată lumea. Din Paris li s'a telegrafat, că sunt locuințe destule pe seama lor, să poștească numai și să vină. Pot să vină, pentru că nu-i costă mult. Cu un dolar de al lor pot să trăiască la noi boierește o zi întreagă, poate și două, cu locuință cu tot!

Mulțămită publică.

Pentru pomul de Crăciun al copiilor dela școala primară gr. cat. română din Sibiu au binevoit să contribuie următorii marinimoși creștini, anume: Ioan Suciu. 3 părechi de ghetă, I. Baciu, V. Ban, T. Cora, P. Feldiorean, C. Lazăr, Gh. Lîmpede, T. Pepelea, I. Roman și N. Zaharie câte o păreche de ghetă; firmele: M. Breckner, T. Doboș și M. Mas halko, stoffe și articoli de

îmbrăcăminte; W. Krafft și A. Popescu rechizite de școală; dna Dr. Russu 2 torte mari, dna Negru, zaharicale, Ana Dușe, keks; Ana Băncu, o ferdelă de mere; maior I. Hurbean, I. Issie, Dr. C. Togan, firmele Vogelsang și Wermescher în bani câte 100 cor.; Gh. Aldea și soția Valeria „din prilejul aniversării unirii tuturor românilor într'un singur stat“, I. Căndea, firma Misselbacher și Dr. Porsche câte 50 cor.; V. Hoza 40 cor.; parohul Val. Stoian și firma H. Gassner câte 30 cor.; R. Bucsa, M. Bota, I. Marchie, N. N., Gh. Nicula, A. Axente, I. Tămaș, M. C. Popp câte 20 cor.; Gr. Dăngheș P. Porumb P. Prasca, P. Damian, V. Vidrighin, Gh. Văcăriu, Maria Cioconea, D. Restanță, V. Restanță P. Hăra, Dr. Isscu, V. Jampa, P. Dănilă, M. Janteș, E. Scimon, V. Benchea, L. Zrilă, Dr. Tăbăcariu, M. Mănzat, I. Moldovan, S. Lăscu, A. Bunăciu, M. Băran, A. Zorilă, M. Barbu S. Luncan, M. Vintilă, Petru Hedu, M. Smu și Maria Popescu câte 10 cor.; Ier. Sigheș 12 cor.; P. Opreșan și E. Brașoveni câte 6 cor.; M. Simion, A. Bordes, M. Radu, N. Onișiu, P. Besa, D. Bosnea sen., D. Bosnea jun., P. Fleșchin, F. Panter, P. Rotariu, E. Roman, Eug. Roman, câte 5

cor.; Al. Nemeș, A. Olciu, A. Balteș, P. Bacu, M. Horja, M. Hedu câte 4 cor.; N. Danciu 3 cor.; P. Bogorin, M. Bogorin, L. Gangoiea, F. Barna, E. Văcăriu, M. Mihaiu câte 2 cor. și A. Todor 70 fil.

Serbarea pomului de Crăciun s'a ținut în 4 Ianuarie a. c., cu care prilej 47 copii au fost împărtașiți cu diferite daruri bogate, ce se pot evalua în cel puțin 4500 cor.

În numele celor împărtașiți subsemnata direcțiune școlară își ține deci de plăcută datorie să exprime și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumiri atât marinimoșilor contribuitori cât și comitetului de inițiativă compus din: protopopeasa Ana Togan, Paraschiva Hedu sen., Paraschiva Hedu, jun. și Ioan Roman, cari au conlucrat la făptuirea acestui frumos act de caritate creștinească.

Sibiu, 22 Ianuarie 1920.

Directiunea școlară.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“.

Cenzurat de: Bratu.

Publicațiune.

Pe teritoriul orașului municipal Sibiu a fost mușcată o damă de un câine, și în comuna învecinată Reșinari a fost exterminat (omorât) un câine turbat, care umbla pustiu și prin alte comune, — referitor la aceasta se ordonează pe baza deciziei de lege 61, VII. ex 1888 și § 187 și 188 al ordinațiunii Nr. 40.000 ex 1888 și 2943 din 1916 A. M. ca pe toate teritoriile orașului să se țină toți câinii legați în decurs de 90 zile, inclusive până la 20 Aprilie anul curent. Pe stradă și în localurile publice trebuiesc prevăzuți câinii cu botnițe și purtați de frânghie.

Câinii cari aleargă liberi prin casă sau pe stradă, se prind din partea hîngerului și se exterminază imediat. Proprietarii câinilor se fac atenți, ca imediat cum observă la câini vre-o boală, fie de orice fel să încunoștințeze imediat pe medicul primar veterinar Samuel Fehér Sibiu, oficiul de veterinar instanța I. Strada Măcelarilor Nr. 2, ușa 16.

Neluarea în seamă a acestei ordinațiuni va fi pedepsită de poliția de stat.

Sibiu, la 19 Ianuarie 1920.

Oficiul de veterinar
instanța I.

Cine știe ceva?

Despre Căndit Timariu fost corporal în Reg. 21 honvezi și prins la 10 Maiu 1915 în Galiția. În timpul din urmă a fost în Siberia gub. Perm. Ciscimski zăvod și karabaski. Cine știe ceva binevoiască a înștiința pe Nicolae Timariu, Sibiu, str. Gușteriți Nr. 41.

Se caută o moară

spre cumpărare, mănăstă cu benzin sau oleu brut. Doritorii să se adreseze la administrația „Foaia Poporului“, unde se poate afla adresa celui ce voeste să cumpere moara.

611/920 Nrul Ba.

Publicațiune

pentru înaintarea de oferte. Două camioane cari sunt proprietatea județului (unul pentru 3, celalt pentru 2 tone povară) începând cu 1 Martie a. c. se vor da în chirie (arandă) spre folosință.

Esarândarea să va face prin licitațiune cu oferte închise, care se va ținea la 5 Februarie a. c. la ora 10 a. m. în localitățile de birou ale subsemnatului.

Invit pe cei interesați a-și înainta ofertele închise și sigilate în termenul de sus, la subsemnatul. Condițiile se pot afla în orele de birou la oficiul edil regere.

Sibiu, la 21 Ianuarie 1920.

Schöpf
subprefect.

Făină albă

cumpără orice cantități franzelăria de lux Stefan Moga, Sibiu.

Publicație „HERMES“ 656.

Curs de specialitate pentru

croitori de dame.

Croiu special! Indemnuri practice!

Curs A) pentru meseriași, numai croitori și croitorese bine deprinși

Curs B) pentru industria de casă și începători. Durata cursului din 15 Ianuarie până 15 Februarie 1920.

Condițiile de primire se pot afla la

GEORGE RUMMEL

măiestru croitor de dame

Sibiu, strada Honterus Nr. 5.

Fiecare să folosească ocazia!

Dr. med. Hedwiga Konnerth

Ordinează: dela 11 - 1 oră.

Sibiu, strada Sării Nr. 22.

Aviz.

Eu, Silvia Simonetti declar, că nu voi plăti nici o datorie a soțului meu Iosif Simonetti, cu care sunt în divorț, fie de orice natură.

Oricine îi dă bani împrumut sau îi dă lucruri pe datorie, nu va fi despăgubit din partea mea. Până acum am plătit datorii după el, de aci încolo pe baza mea și a prăvăliei n-o mai fac, deoarece numai are nici un drept la prăvălie. Eu am o fetiță și trebuie să îngrijesc de viitorul ei și de al meu.

Publicațiune.

Pentru ocuparea postului de moașă comunală în comuna Roșia (jud. Sibiu) prin aceasta se publică concurs. Reflecțiile să se însinue cu diploma la primăria comunală până în 7 Februarie 1920, unde prin învoirea reciprocă se poate face angajamentul.

Roșia, în 18 Ianuarie 1920.

Primăria comunală.

Se caută

o fată sau femeie mai în etate, care să pricepe la toate lucrurile casnice, la o familie de preot. A se adresa la administrația „Foi Poporului“.

Cine știe

despre Andrei Dan din Regt. 138 Inf. Bat. I. Comp. IV. care a fost pe frontul din Italia. Nu se știe nimic despre el de doi ani încoace. Să înștiințeze cine a fost cu el în spital, pe Ana Dan din comuna Răciu p. u. Gârbova, jud. Sibiu.

Publicațiune.

Primăria comunală din Ilmbav esarândăză cărciuma comunală în licitație publică în 16 Februarie 1920 st. n. p. m. 2 ore pe 3 ani. Condițiile se pot vedea în of. com.

Ilmbav, la 26 Ianuarie 1920.

Primăria comunală.

Anunț.

În ziua de 5 Noemvrie 1919 pierzând în București biletul meu de reformă cu Nr. 157 M. T. din 17-X 1919 emis dela comisia VI Medico-Militară Sibiu și un certificat de scutire de prestație, le declar prin aceasta în mod oficial nule și fără nici o valoare, în mâinile oricui s'ar afla.

Anghel Gheorghe, soldat invalid.
Comuna Zlagna jud. Târnava-mare.

Blănăria Ilie Șteflea

Sibiu, Piața mare Nr. 19.

Cumpără tot felul de piei de vulpe, lup, urs, șger etc. cu prețurile cele mai avantajoase. Tot act se primește și un băiat la învățătură.

Publicație „HERMES“ 657.

Unde? Unde?

Haine pentru dame

se prefac modern după trecerea sezonului dela 1 Ianuarie - 15 Februarie la

GEORGE RUMMEL

măiestru croitor de dame

Sibiu, strada Honterus Nr. 5.

Orice haină veche să prefac ca nouă și chic.

Publicație „HERMES“ 678.

Tărani, Ardeleni,

sprijiniți și răspândiți ziarul vostru

„Renașterea Română“

folosiți-vă și de publicitatea ziarului „RENAȘTEREA ROMÂNĂ“, căci prin ea aveți foloase reale.

Vă rugăm a stăru prin comuna, cercurile de amici și cunoșcuți pentru abonați noi.

Pentru achiziționare de 10 abonați vă acordăm

ca premiu: un abonament gratuit.

O datorie sfântă pentru fiecare Ardelean este, să aboneze ziarul nostru și se ia parte la răspândirea lui.

Pentru țărani scoatem un abonament nou special

FOAIA DE DUMINECĂ

cu prețul de Lei 1,20 lunar.

Citiți si cereți „Renașterea Română“ sub direcția D-lui Eugen Goga.

Cel mai bine scris și cel mai bine informat ziar din România-Mare.

Administrația „Renașterea Română“ Sibiu.

SECȚIA DE MAȘINI

a Reuniunii Economice Săsești Ardelene

Birou și magazine:

STR. SĂREI No. 22

Adresa telegrafică:

MASCHABTEILUNG

are în depozit: tot felul de pluguri, grape, mașini de sămănat, mașini de sfărâmit cucuruz, mori de năp și de poame, mașini de tăiat paie, și toate celelalte mașini și unelte pentru economie. Apoi: Sape, lopeți, potcoave, țeseli, cuie pentru potcoave, lămpi de lipit metale, plăci de poleit, pompe, furci de gunoier, vedre de apă tîncuite etc. Șine de tren folosite potrivite pentru traverse. Carbid în orice cantitate, firnis, uleiuri de mașini, unsoare Tovotte, oleu de rapiță.

Depozit principal pentru România-Mare a Fabricii de pluguri RUD. SACK și al firmei americane MAC CORMICK.

Tuturor cari ni-se adresează le răspundem prompt, detaliat și gratuit.

Se caută depozitari pentru localitățile mai mari ardelene și pentru părțile ungurești alipite de Ardeal.